

РЕШЕНИЕ

№ 61

гр. Ловеч, 03.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЛОВЕЧ, III СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЕВГЕНИЯ ПАВЛОВА

Членове: ПЛАМЕН ПЕНОВ
РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ

при участието на секретаря Х. ХРИСТОВА
като разгледа докладваното от РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ Въззивно гражданско дело № 20234300500057 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството подлежи на разглеждане по реда на **чл. 258 и сл. ГПК (ГЛАВА ДВАДЕСЕТА ГПК)**

Производството е образувано по въззивна жалба с вх. № 5926/15.12.2022г. от Д. С. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: ***, **срещу Решение № 204/03.11.2022г. по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, в частта с която е отхвърлен**, като неоснователен и недоказан, предявеният от Д. С. М. **срещу ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, иск с правна квалификация чл.200 КТ, за разликата** в сумата от 40 000 лева до 80 000 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, както и в частта за присъдените разноски.

В жалбата се излагат твърдения, че отговорността по чл.200 КТ е обективна и безвиновна. Посочва, че правилно съдът е приел, че ответникът следва да отговаря по чл.200 КТ, че не е доказано съпричиняване от страна на работника. Счита, че справедливият размер за обезщетение не е в размер на

40 000 лева, тъй като не съответства на събраните по делото гласни доказателствени средства, с които се е установил интензитета на болките и страданията от внезапната смърт, който бил в активна трудоспособна възраст и опора на ищеца. Ищецът понесъл изключително тежко смъртта на съпруга си, с оглед изградения брак, семейство, грижи за деца и внуци. Твърди, че продължава да търпи непреодолима емоционална травма. Моли съда да отмени атакуваното решение в обжалваната му част като уважи предявеният иск в пълния му размер от 80 000 лева, ведно със законната лихва от датата на увреждането, а именно 20.08.2020г. до окончателното изплащане на вземането, както и да присъди разноски. Претендира разноски в настоящото производство.

В срока по чл. 263 ГПК въззиваемият ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР е депозирал отговор на въззивната жалба, като счита същата за неоснователна. Счита, че по делото се събрали следните доказателства: предявената сума обезщетява само страданията и загубата на моралната опора и подкрепа, които търпят близките; показанията на свидетелите, доведени от ищцата са противоречиви; не се е доказало влошеното състояние на ищцата; ответникът е обезопасил работните места; работникът не е изпълнил задължението си да носи работни обувки, което следва да се квалифицира като груба небрежност – основание за намаляване на дължимото обезщетение; сключената застраховка покрива риск в размер на 10 000 лева, а не по-голяма сума; установило се, че здравословното състояние на работника било влошено, тъй като свидетелите установили, че крайните му се вдървявали; работникът е имал проблем с алкохола. Цитира съдебна практика, според която счита, че присъденото обезщетение в размер на 40 000.00 лева е справедливо. Моли съда да постанови решение, с което да потвърди първоинстанционното решение като правилно. Претендира разноски в настоящото производство.

В срока по чл.263 ГПК третото лице – помагач ЗК „ЛЕН ИНС“ АД не изразява становище по въззивната жалба.

В открито съдебно заседание (о.с.з.) въззивникът Д. М., редовно призована, не се явява, а се представлява от адв. С. Д. от АК – Ловеч. Поддържа въззивната жалба, както и изложените в нея съображения. Счита, че решението на първоинстанционният съд е влязло в сила в частта за

наличието на груба небрежност, тъй като не е и обжалвано решението в тази част. Единствено искът съдът да преразгледа размерът на присъдената сума. Счита, че освен констатираните болки и страдания, които първоинстанционният съд е приел, че ищцата търпи, то налице са такива, които търпи и към този момент, след загубата на мъжа си. Семейството било силно привързано един към друго, като въззивницата била лишена от морална опора от мъжа си, живеела сама, като болките още не се отзвучели. Твърди, че покойникът бил не само морална, но и материална опора на ищцата, но искът е предявен само за неимуществени вреди. Претендира разноси, за което представя списък.

Въззиваемата страна ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР в о.с.з. се явява и представлява от началник Ц. и юрисконсулт Димитрова. Молят съда да потвърди решението в отхвърлителната част. Не оспорват съпричиняване на вредоносен резултат от страна на пострадалия. В допълнителни писмени бележки излагат признава факта, че е работодател на покойника, осигурил е здравословни и безопасни условия, както и към момента на злополуката, работодателят сключил застраховка „Злополука“ със ЗД „Лев Инс“ АД. Твърди, че здравословното състояние на покойния М. било влошено, непрестанно пил лекарства, търсил спешна помощ. Твърди, че свидетелските показания били противоречи. Навежда доводи, че покойникът проявил груба небрежност, тъй като не бил с работни обувки, което води до намалява на дължимото обезщетение, на основание чл.201, ал.2 КТ. Сочи, че във въззивната жалба и исковата молба за претендираната сума се смесват съображения от материален характер, а искът е за неимуществени вреди. В останалата част излага подробни съображения за същността на чл.52 ЗЗД. Твърди, че показанията на свидетелите, не установяват такива болки и страдания, които да налагат уважаване на иска в пълен размер и да не е средство за неоснователно обогатяване. Счита, че решението на РС – Троян е правилно, както и в частта за разноските. Прави възражение, че неправилно РС – Троян е определил лихва, считано от датата на смъртта на 20.08.2020г., тъй като чл.200 КТ не е деликт, а лихвата трябва да е от датата на завеждане на исковата молба. Моли съда да постанови решение, с което да потвърди решението в обжалваната му част като правилно, както и да постанови решение, с което да определи законната лихва върху присъденото обезщетение от датата на завеждане на исковата молба, а именно 20.12.2021г.,

а не датата на смъртта 20.08.2020г. Претендира разноси.

Третото лице – помагач ЗК „Лев Инс“ АД, редовно призовано се представлява чрез юрисконсулт Кузманова в о.с.з. Моли съда да потвърди първоинстанционното решение. Счита определеното обезщетение като правилно и справедливо.

ОКРЪЖЕН СЪД - ЛОВЕЧ, като прецени доводите на страните и извърши самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл.235, ал.2 ГПК приема за установено следното от фактическа и правна страна:

По допустимостта на обжалването

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, чрез представител с надлежно учредена представителна власт, при наличието на правен интерес от обжалване. Въззивникът Д. С. М., като наследник на покойния работник П.Д. М., освободена от внасянето на държавна такса, на основание чл.359 вр. чл.83, ал.1, т.1 ГПК (Определение № 36 от 2.02.2007 г. на ВКС по ч. гр д. № 424/2006 г.). В този смисъл жалбата е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

По валидността и допустимостта на първоинстанционното решение

Правомощията на въззивният съд съобразно разпоредбата на чл.269 от ГПК са: да се произнесе служебно по валидността на първоинстанционното решение и допустимостта в обжалваната му част, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи до неправилност на решението.

Постановеното решение е издадено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, налице са мотиви, спазена и изискуемата от закона форма, поради което решението е валидно.

Налице са всички положителни и липсват всички отрицателни процесуални предпоставки във връзка със съществуването и надлежното упражняване правото на иск при постановяване на съдебното решение, които обуславят неговата допустимост. Правото на иск е надлежно упражнено, поради което първоинстанционното производство и решението са допустими.

Атакуваният съдебен акт е допустим, поради което въззивният съд дължи произнасяне по съществото на спора.

По правилността на решението и основателността на исквете

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1 изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания относно обжалваната част от решението, като служебно следи за нарушение на императивна материалноправна разпоредба, дори ако нейното нарушение не е въведено като основание за обжалване (**ТР № 1/09.12.2013 по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС**).

Първоинстанционното производство е образувано по предявен е осъдителен иск с правна квалификация по чл.200 КТ за сумата от 80 000 лева о т Д. С. М., като съпруга на покойния П.Д. М., срещу ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, гр. Троян, представляващи обезщетение за обезщетение за неимуществени вреди.

Първоинстанционният съд е уважил частично иска за сумата от 40 000 лева, като го е отхвърлил за горницата от 40 000 лева до 80 000 лева. За да уважи иска в тази част съдът е приел че е имало налице сключен трудов договор между ответника и П.Д. М., а последният починал вследствие на трудова злополука. Като наследник оставил преживялата си съпруга Д. С. М., поради което е било налице право на обезщетение по чл.200 КТ. РС – Троян е анализирал разпитаните свидетелски показания, като въз основа на тях е приел, че е налице настъпила вреда, въз основа на което се поражда правото на обезщетение. Съдът е отхвърлил направените от ответника възражения, че ищцата не се намирала в близки отношения с покойника, тъй като от свидетелските показания се установило, че съпрузите живеели заедно, били сключили брак от дълги години, живеели в едно домакинство, имали общи парични средства и двамата са били морална опора и подкрепа помежду си. Съдът е отхвърлил възражението на ответника за наличието на съпричиняване и груба небрежност, тъй като липсват доказателства дали неносенето на работни обувки е в причинна връзка с падането от машината и стигане до фаталния край. Не се установило същото да е в нетрезво състояние, което да е причинило трудовата злополука. Съдът отхвърлил и другите възражения, че покойният М. бил в пияно състояние по време на инцидента, тъй като такъв

факт не се е доказал.

Настоящото производство е образувано по въззивна жалба от ищцата досежно размера на присъденото обезщетение, а именно отхвърлената част за горницата от 40 000 лева до претендираният размер от 80 000 лева. Липсва насрещна въззивна жалба по чл.263, ал.2 ГПК, поради което предмет на настоящата инстанция е само размера на отхвърления иск. В частта, с която е уважен иска между страните за сумата от 40 000 лева, Решение № 204/03.11.2022г. по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, не е обжалвано, поради което то е влязло в законна сила още на 14.12.2022г.

От друга страна, след като въззиваемата страна ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР не е подал въззивна жалба или насрещна въззивна жалба, то не може да се влошава положението на ищеца, сега въззивник, досежно елементите от фактическия състав на чл.200 КТ и възражението за съпричиняване и наличие на груба небрежност. В този част решението не е обжалвано от ответника, въззиваем, поради което настоящият съд не може да влоши положението на въззивника и да приеме факти, различни от приетото в необжалваната част на първоинстанционното решение. В този смисъл наведените възражения в отговора на исковата молба и в писмената защита на въззиваемия ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР – Троян за наличие на съпричиняване, наличие на груба небрежност, възражения за предходно здравословно състояние, са неоснователни.

С оглед факта, че настоящата инстанция е „втора първа“, т. нар. „съд по същество“, съставът следва да изложи свои собствени мотиви при разглеждане на иска.

Ищецът при условията на пълно и главно доказване следва да докаже всички елементи от фактическия състав на чл. 200 КТ, при осъществяването на които е предвидено да се ангажира имуществената обективната и безвиновна отговорност на работодателя. Тяхното кумулативно наличие е предпоставка за уважаване на иска (Решение № 282 от 28.04.2010 г. на ВКС по гр. д. № 622/2009 г., III г. о., ГК), а именно: **1)** наличие на трудово правоотношение между П. М. и ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР - Троян ; **2)** претърпяна трудова злополука (смърт) **3)** настъпили за ищеца вреди (болки и страдания на ищеца Д. С. М.), **4)** както и причинна връзка между водите и претърпяната трудова злополука.

Между страните не се спори, а и от представеният трудов договор, допълнително споразумение, длъжностна характеристика и материалите по ДП № 51-р.п./2020г. на Военно-окръжна прокуратура - София, се установи, че П.Д. М., ЕГН *****, е работил като цивилен служител във ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР – ТРОЯН от 2007 г., като към дата 20.08.2020г. е бил на длъжност „полиграфист“ в секция „печат“, сектор „полиграфия“. Следователно е доказана първата предпоставка за уважаване на иска.

Между страните не се спори, а и от представеното препис- извлечение от акта за смърт № 196/21.08.2020г., съставен в гр. Троян, се установи, че на 20.08.2020г. П.Д. М., ЕГН ***** е починал в гр. Троян (д.6 от първоинстанционното дело). От това доказателство се установи факта на смъртта.

Между страните не се спори, а и от представеното удостоверение за наследници (д.7 от първоинстанционното дело) се установи, че П.Д. М. оставил като свой наследник преживялата си съпруга ищцата, сега въззивница Д. С. М.. От него се установи, че към датата на смъртта 20.08.2020г. покойникът е бил семеен, поради което възражението на ответника, сега въззиваем, че са били разделени е неоснователно. Нещо повече, от представеното удостоверение за граждански брак № 053017/19.05.1985г., серия ГБ-82, се установи, че въззивницата е сключила брак с покойника на 19.05.1985г. в гр. Троян, от което може да се направи доказателствен извод, че има 35 години брак с покойника. Като пряк наследник и преживял съпруг, въззивницата е материално легитимирана да иска обезщетение от загубата на мъжа си, вследствие на трудова злополука (**ТР 1/21.06.2018г. по тълк.д. № 1/2016 на ОСНГТК на ВКС**)

От материалите по делото и приложеното ДП № 51-р.п./2020г. на Военно-окръжна прокуратура – София, чрез назначената съдебно-медицинска експертиза (СМЕ) се установи, че на 20.08.2020г. П.Д. М. е получил тежко, масивно счупване на черепа с две разкъсно-контузни рани в тилната област, от където тръгват линиите на счупване, излив на кръв под меките мозъчни обвивки, хепертрофия на сърцето. Причината за смъртта му е тежката черепно-мозъчна травма, изразяваща се в счупването на основата на черепа (проникващо нараняване в черепната кухина) и излива на кръв под меките мозъчни обвивки. Смъртта била настъпила бързо – в границите на минути и е

била неизбежна. Уврежданията са в резултат на тъпа травма със значителна сила, като са получени при падане назад на тялото от степенката на машината, която обслужвал в клекнало положение. Вследствие на падането си ударил главата си в подовата настилка. По трупа нямало други травматични увреждания, което да не се обяснят с посочения механизъм (*л.64-69, том I, ДП*). От тези доказателства се установи причината за смъртта и механизмът на увреждането.

Между страните не спори, а и от материалите по делото: разпореждане № 51041020/15.10.2020г. на НОИ, ТП – Ловеч, ДП № 51-р.п./2020г. на Военно-окръжна прокуратура – София, се установи, че на 20.08.2020г. е станала трудова злополука по смисъла на чл.55, ал.1 КСО с П.Д. М., ЕГН *****. Прието е, че е възникнало внезапно увреждане здравето на лицето и настъпила смърт (тежко черепно-мозъчна травма), станала през време и във връзка с извършваната работа. В процеса на почистване на водния вал на печатарската машина, на която работил М., след клекнало положение, при изправянето си е възникнала загуба на равновесие и контрол, които довели до падането на работника от степенката на машината по гръб върху пода (*л.9-14 от първоинстанционното дело*).

Разпореждането на НОИ по чл. 55, ал. 1 КСО злополуката като трудова. Същата е установена по надлежния административен ред, съгласно Наредбата за установяване, разследване, регистриране и отчитане на трудовите злополуки (ДВ, бр. 6/2000г.), от компетентния за това орган, а именно от териториалното поделение на НОИ. Това разпореждане на органа по чл. 60, ал. 1 КСО представлява индивидуален административен акт относно наличието или не на трудова злополука и е официален свидетелстващ документ, който се ползва с материална доказателствена сила за установените в него факти. Разпореждането по чл.60, ал.1 КСО представлява валиден и влязъл в сила индивидуален административен акт, имащ доказателствена сила и установяващ съществуването на първия елемент от фактическия състав за възникване на имуществената отговорност на работодателя по чл.200, ал. 1 КТ. С оглед на това и предвид липсата на представени доказателства за това разпореждането от 15.10.2020г. да е оспорено по административен ред и от заключението на СМЕ по цитираното ДП, съдът следва да приеме за доказано от него, че работникът П.Д. М. на 20.08.2020г. е починал, вследствие на трудова злополука. Налице е втората предпоставка на уважаване на иска, а

именно наличие на трудова злополука.

Признаването на злополуката за трудова от компетентния орган е достатъчно основание, за да възникне задължението на работодателя да обезщети наследниците на работника по арг. чл.200, ал.5 КТ при смърт. Този извод се налага при тълкуване на нормата на чл. 200, ал. 1 КТ, в която изрично се посочва, че на обезщетяване подлежат вредите, причинили временна неработоспособност, тези, причинили трайна неработоспособност над 50 %, и тези, причинили смърт.

В хода на първоинстанционното дело са разпитани като свидетели В. М. (л.142-143 от първоинстанционното дело), С.П. (л.143 от първоинстанционното дело). **От една страна**, свидетелите установяват фактите, че ищцата и покойника са живели от 35 години заедно, използвали са едно жилище, имали са един семеен бюджет, споделяли са едно легло. Установяват обстоятелства, че преди смъртта на П.Д. М., цялото семейство – ищцата, покойника, децата му, внуците му, снаха и зет, са се събирали на обеда и вечери. Поддържали са отлични семейно отношения, събирали са се на празници. Ищцата и покойника помагали на останалите членове от семейството, грижели се заедно за внуците си, непосредствено преди инцидента започнали да правят ремонт на банята и къщата, тъй като щели да имат второ внуче. Живеели весел и безгрижен живот. Установяват, че покойният се грижел много за къщата, поддържал както къщата, така и двора, бил морална подкрепа на съпругата си, помагал ѝ при готвене, гледане на внуци и деца. Ищцата и покойника имали общ бюджет, заедно пазарували, плащали сметки. **От друга страна**, свидетелите установяват, че след смъртта на П.Д. М., ищцата е била в много тежко състояние, плачела, емоционално и психически и до датата на разпит не е била добре. Вследствие на инцидента ищцата получила високо кръвно, изпитвала по-големи трудности при поддръжката на къщата, двора, заплащането на сметки и консумативи, гледането на внуци. Изпитвала затруднения на емоционално ниво. Липсвала ѝ морална опора в живота, което наложило да се чува по-често с децата. След смъртта на покойника семейните срещи – обедни и вечери по празници престанали, липсвало радостта в семейството. Установяват обстоятелства, че ищцата изпитвала болки не само от физическата липса на покойника, но и от невъзможността с кого да споделя, контактува. След смъртта, тя се затворила,

намалила социалните контакти, а лицето ѝ загубило усмивката си.

Съдът кредитира показанията на тези свидетели като пълни, обективни, всестранны, непротиворечащи се и последователни. Неоснователно е възражението на въззиваемата страна – ответник, че не следва да се кредитират показанията, на основание чл.172 ГПК, тъй като били роднини на ищцата. Действително те са близки роднини, но тъй като ищцата иска да докаже причинените болки и страдания от загубата на мъжа си, е съвсем нормално същата да използва като свидетели дъщеря си и зет си. Житейски обосновано е същите да са преки свидетели – очевидци на случилото се – какви са били семейните отношения между ищцата и покойника, как са се развивали и как са продължили след смъртта, за да установят акта на увреждане. Нелогично и житейски необосновано е да се използват свидетелски показания от други хора, различни от семейството, тъй като само семейните лица имат пряко, непосредствено и пълно наблюдение върху състоянието на ищцата.

Съдът напълно кредитира показанията на свид. М.А. (л.143-144 от първоинстанционното дело) като логически, непротиворечащи се с останалите и последователни. Същия установява обстоятелства за 12 години преди датата на смъртта, че между ищцата и покойника съществували изключително близки и топли семейни отношения, не се карали, не се оплаквали един от друг. Били задружно семейство. Съпругата напълно гледала мъжа си, винаги имало сготвено. Свидетелства, че ищцата тежко преживяла загубата на съпруга си. Била мрачна, депресивна, плакала.

От показанията на свид. М., П. и А. съдът установи наличието на болки и страдания у ищцата (третата предпоставка за уважаване на иска). Свидетелите установиха състоянието ѝ преди и след смъртта съпруга ѝ. С оглед събраните доказателства и анализирани свидетелски показания, съдът направи правен извод, че болките и страданията, които е изпитвала ищцата са вследствие на смъртта. Ето защо съдът приема, че е налице е четвъртата предпоставка за уважаване на иска, а именно наличие на причинно-следствена връзка между болката и трудовата злополука.

Съдът кредитира показанията и на останалите свидетели Т.Д. (л.144 от първоинстанционното дело), Д.П. (л.144 от първоинстанционното дело), В . В . (л.144 от първоинстанционното дело) и К.Д. (л.145 от

първоинстанционното дело), в частта, с която установяват, че не се усетили покойният П.Д. М. да е мирисал на алкохол в деня на инцидента, както и че жена му се грижила за него като му приготвяла храна и лекарства и че не са знаели дали е имал в лоши отношения със съпругата си – ищца. В останалата част свидетелите установяват механизма на случилото се, който напълно кореспондира със СМЕ и представеното разпореждане от НОИ и протокола към него.

В останалата част свидетелите установяват, че покойникът е бил с цивилни обувки, а не с работни, че имал здравословни проблеми преди инцидента. В тази част съдът не кредитира тези показания по следните съображения. На първо място с тези факти ответникът се опитва да докаже основателността си на възраженията за груба небрежност, съпричиняване и неспазване условията на труд. Безпредметно да се обсъждат тези възражения на въззиваемия, тъй като същият не е подал въззивна жалба срещу тази част от решението, нито е подал насрещна въззивна жалба в срока по чл.263 ГПК. Второ, за пълнота на изложението следва да се отбележи, че носенето на цивилни обувки, а не работни, не доказва факта на проява на груба небрежност (**Решение № 50227 от 15.12.2022 г. на ВКС по гр. д. № 169/2022 г.**), защото не е ясно дали падането от степенката на машината е вследствие от неносенето на работни обувки, т.е. подхлъзване. От СМЕ се установи, че е имало завиване на свят на покойника, а не подхлъзване, което означава, че обувките не са в причинно-следствена връзка с падането. Освен това, въззиваемата страна в първата инстанция не е ангажирала доказателства дали носенето на работни обувки ще предотврати падането и получената тежко черепно-мозъчна травма, която е причина за смъртта. Съдът не кредитира показанията на посочените свидетели в тази част, тъй като същите установяват принципно дали покойният е имал здравословни проблем. Те не установяват дали на същата дата, за същия период е имал такива здравословни проблеми и дали имат връзка с възникналата трудова злополука. Същите са неотносими към предмета на делото, поради което съдът не ги кредитира.

Настоящият състав също не кредитира представените медицински документи, намиращи се в цитираното ДП и на л.122-127 от първоинстанционното дело. Това е така, с оглед обхвата на обжалване, а от друга страна същите установяват факти и обстоятелства за здравето на П.Д.

М. към 2011, 2014, 2015, 2018 - години, които не са от предмета на доказване на иска.

По размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди

Размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди се определя съгласно правилата на чл.52 ЗЗД, като съдът може да присъди най-много до размера на предявения иск (**ТР № 1/01.08.2022г. по тълк. д. № 1/2021 на ОСГТК на ВКС**). При определяне размера на дължимото обезщетение съдът съобрази: отношенията в семейството на ищцата, значимостта на фигурата на мъжа ѝ при отглеждане на внуците, поддържане на къщата не само като сграда, но и като двор; стабилност на семейството, в качеството на авторитетна и водеща фигура на П.Д. М. в семейството, даваща сигурност, спокойствие, емоционална и финансова стабилност. От представените трудови договори на покойника и удостоверение за получавано трудово възнаграждение на ищцата (*л.134 от първоинстанционното дело*) се установи, че покойникът е допринасял с по-голям дял в дохода на семейството му, тъй като заплатата му надхвърляла заплатата, получавана от ищцата. При определяне размера на неимуществените вреди съдът възприема и начина, по който е била понесена загубата; интензитета на търпените болки и страдания в тази връзка - внезапната загуба на съпруг; средна възраст (на 59 г.); нарушеното цялостното функциониране и качеството на живота на ищцата – мъката и страданията, които изпитва не само от внезапната смърт, но и от липсата на съпруга си в семейството, дома, като емоционална и морална опора; невъзможността заедно да се грижат за внучето и чаканото второ такова; дълбокото и продължително чувство на тъга, довело до високи нива на тревожност и безпокойствие, съпроводено от депресия, липса на енергия, ограничен интерес и удоволствие от контактуване с приятели; настъпилата промяна в характера, начина на живот и перспективите на ищцата; драматичното преживяване на мъката и цялата гама от последващи негативни преживявания породило невъзможност за самостоятелно справяне и намиране на начин за постигане на относителен баланс и нормално функциониране; факта, че ищцата все още изпитва болки и страдания от цялостното липса на съпруга си. При тези обстоятелства, при отчитане на силната връзка между починалия работник и ищцата, големия интензитет на търпените болки и страдания, негативни емоции и нанесената

психологическата травма и социално-икономическите условия в страната към момента на конкретната трудова злополука, съобразно критерия на справедливост по чл. 52 ЗЗД и решения при сходни дела (**Решение № 50227 от 15.12.2022 г. на ВКС по гр. д. № 169/2022 г. и Определение № 364 от 11.05.2021 г. на ВКС по гр. д. № 16/2021 г.**), дължимото обезщетение следва да се определи в размер на 80 000 лева. В този смисъл въззивната жалба се явява основателна, а първоинстанционното решение в отхвърлителната част неправилно. Ето защо и възражението за справедливост на въззиваемата страна е неоснователно.

След като исковата претенция по чл.200 КТ се явява основателна, то работодателят дължи и лихва върху тази сума. Съгласно приетото в ТР № 45 от 19.04.1990 г. по гр. д. № 33/1989 г., ОСГК и Решение № 667 от 22.X.1987 г. по гр. д. № 526/87 г., искът за обезщетение от трудова злополука е вид непозволено увреждане, като такова на основание чл.212 КТ за неуредените въпроси се прилагат правилата на правилата на ЗЗД. Съгласно чл.84, ал.3 ЗЗД при непозволено увреждане се присъжда законна лихва от датата на увреждането. В процесния случай това е датата на смъртта на 20.08.2020г. В този смисъл възражението на въззиваемия, че лихва следва да се присъди от датата на завеждане на исковата молба е неоснователно. Отделно, това искане е направено едва с писмени бележки във въззивната инстанция, след отговора на ИМ, което на основание чл.131 ГПК е преклудирано. Това е вид мораторна лихва, която е законово определена и се дължи по правилата на чл.84 ЗЗД, като не е самостоятелен иск както мораторната лихва по чл.86 вр. чл.84, ал.1-2 ЗЗД – преди датата на завеждане на ИМ.

С оглед изложеното, въззивната жалба се явява основателна, а постановеното **Решение № 204/03.11.2022г. по гр.д. № 1063/2021г.** по описа на РС – Троян, **в частта с която е отхвърлен**, като неоснователен и недоказан, **предявеният от Д. С. М. срещу ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР иск с правна квалификация чл.200 КТ, за разликата в сумата от 40 000 лева до 80 000 лева**, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, следва да се отмени като неправилно, на основание чл.271 ГПК и вместо него да се постанови друго, с което да се осъди ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР да заплати на ищцата Д. С. М. съответно още 40 000 лева (четиридесет хиляди лева), представляващи разликата над 40 000 лева до 80 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди в резултат на настъпила

при трудова злополука смърт на нейния съпруг П.Д. М., ЕГН ***** на 20.08.2020г., ведно със законната лихва от датата на увреждането, а именно 20.08.2020г., до окончателното изплащане на сумата.

По разноските

Доколкото исковата претенция на ищцата Д. С. М. се явява напълно основателна, ответникът ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР няма право на разноски (по арг. от противното на основание чл.78, ал.3 ГПК). В този смисъл съдът следва да отмени обжалваното решение в частта, с която Д. С. М. е осъдена да заплати на ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР сумата от 1 465.00 лева (хиляда четиристотин шестдесет и пет лева), представляващи сторени разноски в първата инстанция.

На основание чл.78, ал.1 ГПК ищцата Д. С. М. има право на всички разноски в първата инстанция, с оглед целия уважен иск. Същата представя списък с разноски в размер на 3 230 лева (л.140 от първоинстанционното дело), както и доказателства за тяхното извършване (л.120-121 от първоинстанционното дело). В тежест на ответника ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР са възложени разноски в размер на 1 615.00 лева, с оглед уважената част от иска. Тъй като настоящата инстанция уважава иска в пълния размер, то на ищцата следва да присъди пълната сума от 3 230 лева. След като се приспадне присъдената сума от първата инстанция, то ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР следва да бъде осъден да заплати на Д. С. М. съответно още 1 615.00 (хиляда шестстотин и петнадесет лева), представляващи разликата над присъдените разноски от 1 615.00 лева до пълния направен размер от 3 230 лева, представляващи съдебни разноски в производството по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, на основание чл.78, ал.1 ГПК.

На основание чл.78, ал.1 ГПК, доколкото въззивната жалба се явява основателна, въззивникът Д. С. М. има право на разноски във въззивната инстанция. Същата представя списък с разноски в размер на 3 800 лева (л.30 от делото), както и доказателства за тяхното извършване (л.29 от делото). В този смисъл ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР следва да бъде осъден да заплати на Д. С. М. сумата от 3 800.00 (три хиляди и осемстотин лева), представляващи съдебни разноски във въззивното производство, на основание чл.78, ал.1 ГПК.

Производството по делото е за трудов спор, поради което на основание чл.83, ал.1, т.1 ГПК не се дължи авансова държавна такса от ищцата и въззивница. На основание чл.78, ал.6 ГПК в тежест на ответника следва да бъдат възложени разноските по държавна такса в първоинстанционното и въззивно производство.

Уважен е иск за 80 000 лева, поради което държавната такса се определя на основание чл.1 от ТДТССГПК, а именно 4 % от уважения иск, което в процесния случай възлиза на 3200 лева. Първата инстанция е осъдила ответника ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР да заплати в полза на бюджета на ВСС по сметка на РС – Троян сумата от 1600.00 лева, което означава, че за остатъка от уважения размер лицето следва да бъде осъдено за сумата до 3200 лева. Тъй като въззивният съд се произнася по същността на спора, държавната такса следва да бъде присъдена в полза на бюджета на ВСС, но по сметка на ОС – Ловеч. В този смисъл ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на ВСС по сметка на ОС - Ловеч съответно още 1 600.00 (хиляда и шестстотин лева), представляващи разликата над присъдената държавна такса от 1 600.00 лева до пълния от 3 030 лева, представляващи дължимата държавна такса в размер на уважения иск от 80 000 лева, на основание чл.78, ал.6 ГПК.

Предмет на въззивното производство е първоинстанционното решение за 40 000 лева, което означава, че държавната такса се определяне по правилата на чл.18, ал.1 ТДТССГПК, а именно 50 % от дължимата държавна такса за първата инстанция. Дължимата държавна такса върху сумата от 40 000 лева за пред районен съд е 4 %, което се равнява на 1 600.00 лева. Следователно за въззивното производство, държавната такса е в размер на 800.00 лева. В този смисъл ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР следва да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на ВСС по сметка на ОС - Ловеч сумата от 800.00 (осемстотин лева), представляващи дължимата държавна такса във въззивното производство, на основание чл.78, ал.6 ГПК.

Воден от горното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 204/03.11.2022г. по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, в частта с която е **отхвърлен**, като неоснователен и

недоказан, **предявеният** от Д. С. М., ЕГН *****, **срещу** ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **иск с правна квалификация чл.200 КТ, за разликата в сумата от 40 000 лева до 80 000 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди, като неправилно, на основание чл.271 ГПК и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **да заплати** на Д. С. М., ЕГН *****, **още 40 000 лева** (четиридесет хиляди лева), представляващи разликата над 40 000 лева до 80 000 лева, обезщетение за неимуществени вреди в резултат на настъпила при трудова злополука смърт на нейния съпруг П.Д. М., ЕГН ***** на 20.08.2020г., ведно със законната лихва от датата на увреждането, а именно 20.08.2020г., до окончателното изплащане на сумата, **на основание чл.200 КТ.**

ОТМЕНЯ Решение № 204/03.11.2022г. по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, **в частта** с която Д. С. М., ЕГН *****, **е осъдена** да заплати на ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **сумата от 1 465.00 лева** (хиляда четиристотин шестдесет и пет лева), представляващи сторени разноски в първата инстанция по гр. д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, **като неправилно, на основание чл.271 ГПК.**

ОСЪЖДА ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **да заплати** на Д. С. М., ЕГН *****, **още 1 615.00 лева** (хиляда шестстотин и петнадесет лева), представляващи разликата над присъдените разноски от 1 615.00 лева до пълния направен размер от 3 230 лева, представляващи съдебни разноски в производството по гр.д. № 1063/2021г. по описа на РС – Троян, **на основание чл.78, ал.1 ГПК.**

ОСЪЖДА ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **да заплати** на Д. С. М., ЕГН *****, **сумата от 3 800.00 лева** (три хиляди и осемстотин лева), представляващи съдебни разноски във въззивното производство, **на основание чл.78, ал.1 ГПК.**

ОСЪЖДА ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****, **да заплати** в полза на бюджета на ВСС по сметка на ОС – Ловеч (BG13 TEXI 9545 3103 6482 00) сумата от **1 600.00 лева** (хиляда и шестстотин лева),

представляващи разликата над присъдената държавна такса от 1 600.00 лева до пълния ѝ размер от 3 200 лева, представляващи дължима държавна такса в размер на уважения иск от 80 000 лева, **на основание чл.78, ал.6 ГПК.**

ОСЪЖДА ВОЕНЕН ГЕОГРАФСКИ ЦЕНТЪР, ЕИК *****,
*** **да заплати** в полза на бюджета на ВСС по сметка на ОС – Ловеч (BG13
TEXI 9545 3103 6482 00) сумата от **800.00 лева** (осемстотин лева),
представляващи дължима държавна такса във въззивното производство, **на
основание чл.78, ал.6 ГПК.**

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на трето-лице помагач ЗК
„ЛЕН ИНС“ АД.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН СЪД чрез Окръжен съд – Ловеч в едномесечен срок от
върчването му на страните по реда на ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГПК, **на
основание чл.280, ал.3, т.1, предл. 1 ГПК.**

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните чрез техните
процесуални представители и лично на третото лице - помагач.

ДЕЛОТО да се докладва на съдия – докладчик при постъпване на книжа
и след изтичане на срокове за обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____